

**HELEN-KONSERNIN
TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS**

Tilikaudelta 1.1.- 31.12.2013

00090 HELEN
(09) 6171
Y-tunnus: 0201256-6

SISÄLLYSLUETTELO

Sivu

Toimintakertomus	2-6
Tuloslaskelma	7
Tase	8
Rahoituslaskelma	9
Liitetiedot	10-15
Sähköliiketoiminnot	16-17
Maakaasuliiketoimintojen eriyttäminen	18-19
Tilinpäätöksen allekirjoitus	20

Luettelo tilikauden aikana käytetyistä kirjanpitokirjoista

Pääkirja cd-tallenteena
Päiväkirja cd-tallenteena
Tasekirja sidottuna
Tase-erittelykirja sidottuna
Ostoreskontra atk-listoina
Myyntireskontra atk-listoina
Käyttöomaisuusluettelo atk-listoina
Kassatiliöintiyhteenvedo atk-listoina

HELEN-KONSERNIN TOIMINTAKERTOMUS TILIKAUDELTA 1.1. - 31.12.2013

Helen-konserni on liiketoiminnallinen kokonaisuus, johon yhdistellään Helsingin Energia ja tytäryhtiöinä (100%) Helen Sähköverkko Oy, Mitox Oy, Oy Mankala Ab, Kiinteistöosakeyhtiö Helsingin Sähkötalo sekä Suomen Energia-Urakointi Oy (60%). Osakkuusyhtiöinä yhdistellään Suomen Merituuli Oy, Vantaan Energia Oy, Voimapiha Oy ja Finestlink Oy.

Helsingin kaupungin tilinpidossa Helsingin Energia sisältyy Helsingin kaupungin tilinpäätökseen ja Helen-konsernin tytäryhtiöt yhdistellään Helsingin konsernitilinpäätökseen

Helsingin Energia -liikelaitos toimii sähkön vähittäismarkkinoilla maanlaajuisesti sekä tukkumarkkinoilla pohjoismaissa. Kaukolämmöllä katetaan yli 90 % Helsingin lämmöntarpeesta ja kaukojäähdytys laajenee voimakkaasti. Helsingin Energian toimintamalli perustuu sähkömarkkinalain, maakaasumarkkinalain ja kilpailulain säätelemiin eriytettyihin liike ja - palvelutoimintoihin. Liiketoiminnan keskeisiä lähtökohtia ovat kilpailukykyisyys, toimitusvarmuus ja ympäristötietoisuus.

Helsingin Energia tuottaa asiakkailleen sähköä, lämpöä ja jäähdytystä Helsingissä sijaitsevilla voimalaitoksilla ja omistamiensa voimaosuuksien kautta. Helsingin alueen voimalaitoksissa tuotetun energiatehokkaan yhteistuotannon osuus hankitusta sähköstä oli 68 % ja tuotetusta lämmöstä 87 %. Päästöttömien tuotantomuotojen osuus Helsingin Energian sähkön kokonaishankinnasta lisääntyi vuoden aikana Ruotsista ostetun vesivoimakapasiteetin myötä. Vesivoiman osuus Helsingin Energian sähkön kokonaishankinnasta oli yli yhdeksän prosenttia, 660 GWh. Helsingin energiantuotannon hiilidioksidipäästöt laskivat noin viisi prosenttia ja olivat noin 3,3 miljoonaa tonnia.

Helsingin Energian sähkön kokonaismyynti, 7,5 TWh, toteutui edellisvuoden tasolla. Keskimääräistä lämpimämpi vuosi laski kaukolämmön tuotannon määrää. Kaukolämmön myynti vuonna 2013 oli 6,4 TWh, mikä on viisi prosenttia vähemmän kuin vuotta aiemmin. Merivettä, jäteveden lämpösisältöä ja yhteistuotannon lämpöä hyödyntävän kaukojäähdytyksen tuotanto jatkoi kasvuaan. Kaukojäähdytystä tuotettiin 116 GWh, joka on 34 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin.

Liikevaihto oli 747 milj. euroa, laskua edellisvuodesta oli 19 milj. euroa. Sähkönmyyntitulot pienenevät 6 milj. euroa ja lämmönmyyntitulot 11 milj. euroa. Muut tuotot sisältävät palvelumyynnin, lämmön liittymismaksut sekä kaasunmyynnin.

Tytäryhtiöt

Helen Sähköverkko Oy keskittyy sähkömarkkinalain mukaiseen verkkotoimintaan ja tarjoaa asiakkailleen sähkön siirto- ja jakelupalvelut Helsingin alueella. Verkkoyhtiön liiketoiminta muodostaa noin 13 % Helen-konsernin liikevaihdosta. Katsauskauden liikevaihto oli 117 miljoonaa euroa. Yhtiössä työskenteli vuoden lopussa 104 henkilöä.

Sähkön kokonaiskulutus Helsingissä oli 4,5 TWh (4,5 TWh 2012)

Mitox Oy tuottaa energianmittauspalveluja energia- ja kiinteistöalan yrityksille. Yhtiö toteuttaa Helsingin Energian ja Helen Sähköverkko Oy:n tarvitsemat mittauspalvelut. Yhtiön palveluksessa oli vuoden lopussa 91 henkilöä.

Yhtiö toimii kilpailuilla mittausmarkkinoilla. Toimialan kokonaisvolyymi on kasvava. Kasvu johtuu energiayritysten lisääntyvästä panostuksesta energiamittarien etäluentaan ja sähkömarkkinoiden kehittymisen myötä lisääntyvästä mittaustarpeesta.

Liikevaihto vuonna 2013 oli 21 miljoonaa euroa. Pääosa yhtiön liikevaihdosta syntyi mittauspalvelujen myynnistä Helen-konsernille.

Oy Mankala Ab on tuotantoyhtiö, jonka omistuksessa ovat Kymijoen varrella sijaitsevat Mankalan, Ahvenkosken, Klåsarön ja Ediskosken vesivoimalaitokset. Oy Mankala Ab:n osuus Teollisuuden Voima Oy:stä on 8 %.

Toimintavuonna Mankalassa tuotettiin energiaa 153 935 MWh, Ahvenkoskella 136 965 MWh, Klåsarössä 32 743 MWh ja Ediskoskella 3 017 MWh.

Oy Mankala Ab toimii omakustannusperiaatteella. Yhtiön toimintavuoden liikevaihto oli 34 miljoonaa euroa.

Kiinteistösaakeyhtiö Helsingin Sähkötalo vastaa Sähkötalo-kiinteistön hallinnasta ja kehittämisestä. Sähkötalo toimii myös Helsingin Energian pääkonttorina.

Suomen Energia-Urakointi Oy on sähköisen yhdyskuntatekniikan palveluyritys, joka tuottaa sähkön siirtoon, jakeluun ja käyttöön sekä tiedonsiirtoon liittyvien verkkojen ja laitteistojen suunnittelu-, asennus- ja käyttöpalveluja. Helsingin Energia omistaa yhtiöstä noin 60 %. Muut omistajat ovat Vantaan Energia Oy ja Lahti Energia Oy.

Vuoden 2013 liikevaihto oli 36 miljoonaa euroa. Yhtiön liiketoiminta koostuu asennustoiminnasta ja suunnittelutoiminnasta. Pääosan volyymista muodostaa asennustoiminta, joka koostuu suurimmalta osaltaan keski- ja pienjänniteverkkojen, liikennevalojen sekä valaistusverkkojen rakentamisesta ja kunnossapidosta. Suunnittelutoiminnan suurin volyymi muodostuu ulkovalaistussuunnittelusta.

Konsernin liikevaihto	Toimintavuoden liikevaihto oli 878 milj. euroa. Laskua edellisvuodesta oli 19 milj. euroa.			
Kulut	Kokonaiskulut ilman suunnitelman mukaisia poistoja pienenivät 13 milj. euroa. Polttoainekulut alentuivat edellisvuodesta 40 milj. euroa. Valmistusta omaan käyttöön oli 5 milj. euroa ja suunnitelman mukaiset poistot olivat 79 milj. euroa ja konserniliikearvon poisto 3 milj. euroa.			
Pysyvät vastaavat	Helen-konsernin vuoden 2013 investoinnit olivat 108 milj. euroa (130 milj. euroa). Helsingin Energia toteutti voimalaitoksilla useita tuotantotehoa ja energiatehokkuutta parantavia modernisointeja. Lämpökeskuksia uudistettiin entistä vähäpäästöisemmiksi. Kaukolämmön ja jäähdytyksen investoinnit olivat 29 milj. euroa (33 milj. euroa), voimalaitosinvestoinnit 11 milj. euroa (28 milj. euroa) ja ulkovalaistuksen investoinnit 11 milj. euroa (8 milj. euroa). Pysyviin vastaviin sisältyviä sijoituksia lisäsi Voimapiha Oy:n osakemerkintä, 60 milj. euroa.			
Tuloskehitys	Konsernin liikevoitto oli 239 milj. euroa (236 milj. euroa) ja sen osuus liikevaihdosta oli 27 %. Tulos ennen tilinpäätössiirtoja oli 227 milj. euroa (222 milj. euroa). Sijoitetun pääoman tuottoprosentti oli 15 laskettuna tilikauden keskimääräiselle sijoitetulle pääomalle.			
Tunnusluvut	2013	2012	2011	
	Liikevaihto milj. euroa	877,6	897,1	876,2
	Liikevoitto milj.euroa	238,8	235,6	286,9
	Liikevoitto %	27	26	33
	Oman pääoman tuotto %	21	21	25
	Omavaraisuusaste	57	59	62
	Henkilöstö keskimäärin	1562	1633	1663
Ympäristö ja laatu	<p>Helsingin Energian liiketoiminnan keskeisiä lähtökohtia ovat korkea toimitusvarmuus, ympäristövastuu ja kestävä kehityksen periaatteet. Energiatehokas toiminta perustuu ympäristöä säästävään yhdistettyyn sähkön- ja lämmöntuotantoon sekä kaukolämmitykseen ja kaukojäähdytykseen.</p> <p>Keskitetty energiantuotanto kuuluu EU-ohjauksessa päästökaupan piiriin. Helsingissä tuleviin energiantuotantoratkaisuihin vaikuttaa kaupunginvaltuuston linjaus energia –ja ilmastopoliitikasta. Helsingin Energian laatima kehitysohjelma toteutuessaan kattaa kaupunginvaltuuston asettamat ilmastopoliittiset tavoitteet ja luo tien kohti hiilineutraalia tulevaisuutta. Keskeiseksi ilmastopoliittisten tavoitteiden toteuttamisessa nousee uusiutuvien energiantuotantomuotojen osuuden kasvattaminen nykyisessä tuotantorakenteessa. Helsingin Energia on aloittanut kehitysohjelmansa mukaisesti puupellettien koepolton Hanasaaren voimalaitoksella. Kokeiden kautta valmistaudutaan vuosina 2014 ja 2015 käynnistyvään biopolttoaineen seospolttoon Hanasaaren ja Salmisaaren voimalaitoksilla.</p>			

Ympäristövaikutusten hallinnan välineinä ovat voimalaitosten yhteinen ISO 14001 ympäristöjärjestelmä, liiketoimintojen ympäristökäsikirjat ja kaikkien toimistokiinteistöjen Green Office -ympäristökriteerit. Helsingin Energia laatii erillisen verifioimattoman ympäristötilinpäätöksen.

Sisäisen valvonnan järjestäminen ja riskienhallinta

Helsingin Energian johdon vastuulla on huolehtia siitä, että liikelaitoksessa on sen talouden ja toiminnan laajuuteen ja sisältöön nähden toimiva riskienhallinta ja sisäinen valvonta.

Helsingin Energia on arvioinut toimintansa laajuuteen ja rakenteeseen nähden kattavasti merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä sekä muita toiminnan kehittymiseen vaikuttavia seikkoja. Riskienhallinnassa tunnistetaan eri riskimuodot ja ylläpidetään dokumentoidut toimintaohjeet. Olennaista on, että liiketoiminnalliset riskit hallitaan ja niihin liittyvät kontrollitoiminnot ovat kunnossa.

Liikelaitoksen sisäinen valvonta ja riskienhallinta on järjestetty viemällä riskienhallinta-ajattelu osaksi kaikkea toimintaa. Riskienhallinnan valvontavastuu on eriytetty operatiivisesta liiketoiminnasta riippumattomille henkilöille.

Helsingin Energian energiakaupan osalta on laadittu johtokunnan vahvistamat toimintaperiaatteet ja riskienhallintaohjeet. Sähkömarkkinoiden vaihtelut ovat voimakkaita ja ennustettavuuden arvioidaan heikentyvän. Kilpailu loppuasiakasmarkkinoilla kiristyy. Sähköpörssihintojen vaihtelu aiheuttaa liiketoimintariskejä tukku- ja loppuasiakasmyyntissä sekä sähkön hankinnassa. Helsingin Energia varautuu riskeihin suojaamalla hankintaa ja myyntiä johdannaisilla.

Polttoaineiden hintakehityksestä ja päästökaupasta aiheutuu tuotantokustannusten kohoamiseen liittyvä kannattavuusriski. Myös polttoaineiden saatavuus on epävarmuustekijä. Voimalaitoskiinteistöt on vakuutettu kaupungin vakuutusrahastosta ja voimalaitosten tuotanto on vakuutettu keskeytysvakuutuksella.

Organisaatio ja tilintarkastajat

Helsingin Energian ja Oy Mankala Ab:n toimitusjohtajana on toiminut Pekka Manninen, Helen Sähköverkko Oy:n toimitusjohtajana Risto Harjanne, Mitox Oy:n toimitusjohtajana Lassi Metsälä. Kiinteistöosakeyhtiö Sähkötalon toimitusjohtajana on toiminut Sami Aiho ja 1.12.2013 lähtien Kyösti Oasmaa sekä Suomen Energia-Urakointi Oy:n toimitusjohtajana Taisto Lehonmaa.

Helen-konsernitilinpäätöksen tilintarkastajana on toiminut KPMG Oy Ab. Vastuunalaisena tarkastajana on toiminut KHT, JHTT, Antti Kääriäinen.

Tulevien vuosien näkymät

Taloustilanne heijastuu voimakkaasti Helenin toimintasuunnitelmaan ja budjettiin. Euroalueen ja Suomen talouden hidas elpyminen asettavat edelleen tuleville vuosille haasteita. Sähkömarkkinoiden toiminnan ja polttoaineiden hintakehityksen kustannusvaikutusten ennakoiminen sisältää merkittävää epävarmuutta.

Linjaukset uusiutuvan energian lisäämisestä ja hiilidioksidipäästöttömien ja vähäpäästöisten energialähteiden käytöstä luovat lähivuosina merkittävät investointitarpeet. Kehitysohjelman vaikutus tulevien vuosien tuloskehitykseen on huomattavan negatiivinen.

Helsingin Energian kehitysohjelman jatko päivitetään niin, että valtuusto voi vuonna 2015 päättää uusimman tiedon perusteella Vuosaaren monipolttoainevoimalaitosta koskevasta hankesuunnitelmasta sekä Salmisaaren ja Hanasaaren nykyisiä voimalaitoksia koskevasta laajemmasta biopolttoaineratkaisusta. Uusi voimalaitos on otettavissa tuotantokäyttöön 2020-luvun alkupuolella.

Toteutuessaan Helsingin Energian kehitysohjelma täyttää asetetut ilmastotavoitteet ja luo edellytykset hiilineutraaliin tulevaisuuteen 2030 -luvun jälkeen. Hanasaaren ja Salmisaaren voimalaitoksilla käynnistetään IE-direktiivin sekä biopolttoaineen käyttöön liittyvät investoinnit.

Vuoden 2014 tulostason ennustetaan alenevan edellisvuodesta. Kilpailukyky säilytetään tasaisella investointiohjelmalla, jolla varmistetaan tuottavan omaisuuden tehokkuus ja käytettävyys. Investointiohjelman yhteismäärä on 93 miljoonaa euroa. Salmisaaren ja Vuosaaren voimalaitoksilla toteutetaan automaation ja sähköistyksen modernisointihankkeet.

TULOSLASKELMA	1.1. - 31.12.	Helen-konserni		Helsingin Energia	
		2013	2012	2013	2012
		1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
LIIVEVAIHTO		877 621	897 094	746 609	766 539
Keskeneräisten tuotteiden muutos		-399	-1 759		
Valmistus omaan käyttöön		4 582	5 817	3 502	4 754
Liiketoiminnan muut tuotot		21 350	9 504	34 041	18 332
Kulut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat:					
Voimalaitospolttoaineostot		-282 109	-321 173	-282 109	-321 173
Energia-, aine- ja tarvikeostot		-110 387	-87 174	-96 862	-76 922
Varastojen muutos		1 801 (lis)	1 897 (lis)	2 127 (lis)	1 567 (lis)
Ulkopuoliset palvelut		-40 913	-40 751	-31 551	-31 951
Henkilöstökulut		-92 949	-94 875	-70 648	-71 806
Suunnitelman mukaiset poistot		-79 547	-77 185	-51 472	-49 432
Konserniliikearvon poisto		-2 525	-2 797		
Liiketoiminnan muut kulut		-57 703	-53 044	-51 433	-47 612
LIIVEVOITTO		238 822	235 554	202 204	192 296
Rahoitustuotot ja -kulut:					
Osuus osakkuusyritysten voitosta		10 860	6 647		
Osinkotuotot		17	2 175	15 119	17 682
Muut korko- ja rahoitustuotot		3 051	4 950	5 889	8 131
Korko- ja muut rahoituskulut		-25 708	-27 553	-19 349	-18 292
VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA		227 042	221 773	203 863	199 817
Poistoeron muutos					2 668
Varausten muutos				-323	-207
Tuloverot		-5 352	-6 499		
Korvaus peruspääomalle		-47 400	-47 400	-47 400	-47 400
Vähemmistöosuudet		-244	121		
TILIKAUDEN VOITTO		174 046	167 995	156 140	154 878

TASE	Helen-konserni	Helen-konserni	Helsingin Energia	Helsingin Energia
VASTAAVAA	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2012
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet	60 440	50 317	60 031	49 821
Liikearvo	93	218		
Konserniliikearvo	18 674	21 199		
	<u>79 207</u>	<u>71 734</u>	<u>60 031</u>	<u>49 821</u>
Aineelliset hyödykkeet				
Maa- ja vesialueet	27 685	27 685		
Rakennukset ja rakennelmat	155 861	153 845	76 196	77 435
Koneet ja kalusto	940 725	932 783	651 172	651 623
Hankintaennakkomaksut ja keskeneräinen käyttöomaisuus	34 569	24 959	20 560	11 834
	<u>1 158 840</u>	<u>1 139 272</u>	<u>747 928</u>	<u>740 891</u>
Sijoitukset				
Osuudet saman konsernin yrityksissä			269 584	269 584
Osuudet osakkuusyrityksissä	168 443	107 824	188 205	128 205
Osuudet omistusyhteisyrityksissä	142 950	141 568	23 890	22 875
Muut sijoitukset	458	750	148 858	148 782
	<u>311 851</u>	<u>250 142</u>	<u>630 537</u>	<u>569 446</u>
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Vaihto-omaisuus				
Polttoaineet	82 900	80 772	82 900	80 772
Keskeneräiset tuotteet	1 030	1 429		
Tarvikkeet	1 070	1 397		
	<u>85 000</u>	<u>83 598</u>	<u>82 900</u>	<u>80 772</u>
Pitkäaikaiset saamiset				
Saamiset kaupungilta	17	17	17	17
Lyhytaikaiset saamiset				
Myyntisaamiset	38 600	65 651	47 117	73 639
Siirtosaamiset	101 515	72 923	79 294	46 201
Muut saamiset	55 322	49 606	15 282	19 080
	<u>195 437</u>	<u>188 180</u>	<u>141 693</u>	<u>138 920</u>
Rahoitusarvopaperit				
Rahat ja pankkisaamiset	24 629	23 216	10 098	14 785
	<u>1 854 981</u>	<u>1 756 159</u>	<u>1 673 204</u>	<u>1 594 653</u>
TASE	Helen-konserni	Helen-konserni	Helsingin Energia	Helsingin Energia
VASTATTAVAA	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2012
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
OMA PÄÄOMA				
Osake- ja peruspääoma	474 290	474 290	474 290	474 290
Arvonkorotusrahasto	59	59		
Muut rahastot	52 693	52 693	52 693	52 693
Edellisten tilikaudien voitto	359 217	339 623	369 220	364 342
Tilikauden voitto	174 046	167 995	156 140	154 878
	<u>1 060 305</u>	<u>1 034 660</u>	<u>1 052 343</u>	<u>1 046 203</u>
VÄHEMMISTÖOSUUDET	866	622		
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ				
Kertynyt poistoero				
Investointivaraus			95 300	95 300
Ympäristöpennivaraus			1 919	1 596
PAKOLLISET VARAUKSET	9 218	8 404	8 404	8 404
VIERAS PÄÄOMA				
Pitkäaikainen vieras pääoma				
Pääomalainat	1 600	1 600		
Lainat rahoituslaitoksilta	209 919	138 439	54 000	
Lainat kaupungilta	156 751	165 161	156 751	165 161
Muut pitkäaikaiset velat	81 297	72 250	87	109
Laskennallinen verovelka	11 123	11 205		
	<u>460 690</u>	<u>388 655</u>	<u>210 838</u>	<u>165 270</u>
Lyhytaikainen vieras pääoma				
Lainat rahoituslaitoksilta	8 500	22 945	6 000	
Lainanhennykset kaupungille	8 409	8 409	8 409	8 409
Saadut ennakot	26	17		
Ostovelat	29 519	42 254	39 013	51 631
Siirtovelat	31 332	32 959	17 533	17 045
Muut lyhytaikaiset velat	246 116	217 234	233 444	200 796
	<u>323 902</u>	<u>323 818</u>	<u>304 399</u>	<u>277 881</u>
	<u>1 854 981</u>	<u>1 756 159</u>	<u>1 673 204</u>	<u>1 594 653</u>

	Helen-konserni	Helen-konserni	Helsingin Energia	Helsingin Energia
RAHOITUSLASKELMA	2013	2012	2013	2012
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Liiketoiminnan rahavirta				
Liikevoitto	238 822	235 554	202 204	192 296
Poistot	82 072	79 982	51 472	49 432
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua	3 236	7 111	16 121	13 758
Rahoitustuotot ja -kulut	-11 781	-13 781	1 659	7 521
Korvaus peruspääomalle	-47 400	-47 400	-47 400	-47 400
Muut oikaisut	10 112	9 584	-32 604	-10 199
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	275 061	271 050	191 452	205 408
Käyttöpääoman muutos:				
Vaihto-omaisuuden lisäys (-) tai vähennys (+)	-1 402	-138	-2 127	-1 567
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys (-) tai vähennys (+)	-7 257	-48 192	30 321	-30 454
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	-12 927	14 535	-12 543	30 187
Välittömät verot	-3 326	-3 989		
Liiketoiminnan rahavirta (A)	250 149	233 266	207 103	203 574
Investointien rahavirta:				
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-122 881	-145 422	-84 113	-92 222
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	24	702	24	702
Investoinnit muihin sijoituksiin	-61 709	-777	-61 090	-3 177
Investointien rahavirta (B)	-184 566	-145 497	-145 179	-94 697
Rahoituksen rahavirta:				
Lyhytaikaisten velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	13 729	77 370	37 821	99 500
Pitkäaikaisten lainojen muutos	72 116	-22 825	45 568	-8 395
Oman pääoman muutokset ja voitonjako	-150 015	-200 014	-150 000	-200 000
Rahoituksen rahavirta (C)	-64 170	-145 469	-66 611	-108 895
Likvidien varojen muutos (A+B+C)	1 413	-57 700	-4 687	-18
Likvidit varat tilikauden alussa	23 216	80 916	14 785	14 803
Likvidit varat tilikauden lopussa	24 629	23 216	10 098	14 785
	1 413	-57 700	-4 687	-18

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Helen-konserni on liiketoiminnallinen kokonaisuus, jonka muodostavat Helsingin Energia sekä tytäryhtiöt Helen Sähköverkko Oy, Oy Mankala Ab, Mitox Oy, Suomen Energia-Urakointi Oy ja Kiinteistöosakeyhtiö Helsingin Sähkötalo. Osakkuusyhtiöitä ovat Vantaan Energia Oy, Voimapiha Oy, Suomen Merituuli Oy ja Finestlink Oy.

Helsingin kaupungin tilinpidossa Helsingin Energia sisältyy Helsingin kaupungin tilinpäätökseen ja Helen-konsernin tytäryhtiöt yhdistellään Helsingin konsernitilinpäätökseen.

Konsernitilinpäätöksen laskentaperusteet

Konsernin sisäinen osakkeenomistus on eliminoitu hankintamenomenetelmällä. Konsernin keskinäiset liiketapahtumat, pysyvien vastaavien sisäinen kate samoin kuin sisäiset saamiset ja velat on eliminoitu. Tytäryhtiöiden hankintameno on kohdistettu asianomaisille omaisuus- ja velkaerille, ja jäljelle jäävä hankintameno ja oman pääoman erotus on konsernitaseessa kohdistettu konserniliikearvoksi, joka poistetaan viidessä tai 20 vuodessa. Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin omasta pääomasta ja tiikauden voitosta sekä esitetty omana eräänään. Osakkuusyhtiöt on yhdistetty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus esitetään fifo -periaatteen mukaisesti hankintameno tai sitä alemman jälleenhankintahinnan tai todennäköisen myyntihinnan määräisenä.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu pysyvien vastaavien hankintamenoista tasapoistoina.

Poistoaika, vuotta

Asuinrakennukset	30-40
Muut rakennukset ja rakennelmat	20-40
Verkosto	15-40
Tuotannolliset koneet ja laitteet	15-40
Muut koneet ja kalusto	3-10
Lyhytvaikutteiset investoinnit	3-10
Aineettomat hyödykkeet	3- 5

Liittymismaksujen käsittely

Liittymismaksut, jotka ovat siirtokelpoisia, mutta eivät palautettavia, on kirjattu tuloslaskelmaan tuotoiksi.

	Helen-konserni	Helen-konserni	Helsingin Energia	Helsingin Energia
	2013	2012	2013	2012
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
1. Liikevaihto				
Sähkönmyynti	361 205	367 005	361 205	367 005
Sähkönsiirronmyynti	112 832	116 531		
Lämmönmyynti	335 665	346 960	335 665	346 960
Muut tuotot	67 919	66 598	49 739	52 574
Yhteensä	<u>877 621</u>	<u>897 094</u>	<u>746 609</u>	<u>766 539</u>
2. Keskenäisten tuotteiden muutos	-399	-1 759		
3. Valmistus omaan käyttöön	4 582	5 817	3 502	4 754
4. Liiketoiminnan muut tuotot				
Vuokrat	7 978	6 215	7 978	8 753
Luovutusvoitot	10 252	540	10 252	540
Muut	3 120	2 749	15 811	9 039
Yhteensä	<u>21 350</u>	<u>9 504</u>	<u>34 041</u>	<u>18 332</u>

	Helen-konserni	Helen-konserni	Helsingin Energia	Helsingin Energia
	2013	2012	2013	2012
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
5. Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Osuussähkö	49 421	41 936	49 421	41 936
Sähkön osto	27 693	12 260	27 693	12 260
Lämmön osto	255	279	255	279
Polttoaineiden osto	282 216	321 173	282 216	321 173
Varastojen muutos	-1 801	-1 897	-2 127	-1 567
Muut tarvikkeet ja tavarat	32 911	32 699	19 387	22 448
Yhteensä	390 695	406 449	376 845	396 528
6. Ulkopuoliset palvelut				
Kantaverkkomaksut	15 124	13 960		
Muut ulkopuoliset palvelut	25 789	26 791	31 551	31 951
Yhteensä	40 913	40 751	31 551	31 951
7. Henkilöstö				
Henkilöstön määrä keskimäärin				
Kuukausipalkkaiset	1 484	1 497	1 098	1 078
Tuntipalkkaiset	78	136	78	136
Henkilöstö lkm	1 562	1 633	1 176	1 214
Henkilöstökulut	2013	2012	2013	2012
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Palkat ja palkkiot	71 534	72 903	53 403	54 190
Eläkekulut	18 156	18 169	14 952	14 874
Muut henkilösivukulut	3 259	3 802	2 293	2 743
Henkilöstökulut yhteensä	92 949	94 875	70 648	71 807
Luontoisetujen verotusarvo	148	135	148	135
Yhteensä	93 097	95 010	70 796	71 942
8. Liiketoiminnan muut kulut				
Päästöoikeuksien osto	16 383	16 752	16 383	16 752
Vuokrat ja leasingmaksut	19 405	17 348	11 946	11 918
Tietotekniikkapalvelut	4 284	3 128	4 284	3 128
Posti- ja puhelinmaksut	2 087	2 100	2 087	2 090
Koulutus- ja terveyspalvelut	939	732	939	732
Mainonta ja markkinointi	2 314	1 935	2 235	1 935
Tilintarkastuspalkkiot	63	143	50	93
Muut kulut	12 228	10 905	13 509	10 963
Yhteensä	57 703	53 044	51 433	47 612
9. Rahoitustuotot ja -kulut				
Osuus osakkuusyritysten voitosta	10 860	6 647		
Osinkotuotot	17	2 175	15 119	17 682
Muut korko- ja rahoitustuotot	3 051	4 950	5 889	8 131
Rahoitustuotot yhteensä	13 928	13 772	21 008	25 813
Perustamislainan korkokulut	17 357	18 198	17 357	18 198
Muut korko- ja rahoituskulut	8 352	9 355	1 992	94
Rahoituskulut yhteensä	25 709	27 553	19 349	18 292
10. Vapaaehtoisten varausten muutos				
Ympäristöpennivaraus			323	207

11. Pysyvät vastaavat	Helen-konserni		Helsingin Energia	
	2013 1 000 €	2012 1 000 €	2013 1 000 €	2012 1 000 €
Aineettomat oikeudet				
Hankintameno 1.1.	84 661	85 804	82 332	83 846
Lisäykset 1.1.-31.12.	28 345	31 631	28 153	31 259
Vähennykset 1.1.-31.12.	16 200	32 774	16 122	32 774
Hankintameno 31.12.	96 806	84 661	94 363	82 332
Kertyneet sumupoistot 1.1.	34 126	31 978	32 511	30 649
Poistot 1.1.-31.12.	2 148	2 147	1 821	1 862
Kirjanpitoarvo 31.12.	60 533	50 536	60 031	49 821
Konserniliikearvo				
Hankintameno 1.1.	53 215	53 215		
Lisäykset 1.1.-31.12.				
Vähennykset 1.1.-31.12.				
Hankintameno 31.12.	53 215	53 215		
Kertyneet poistot 1.1.	32 016	29 219		
Poistot 1.1.-31.12.	2 525	2 797		
Kirjanpitoarvo 31.12.	18 674	21 199		
Maa- ja Vesialueet				
Hankintameno 1.1.	27 685	27 685		
Lisäykset 1.1.-31.12.				
Vähennykset 1.1.-31.12.				
Hankintameno 31.12.	27 685	27 685		
Kirjanpitoarvo 31.12.	27 685	27 685		
Rakennukset ja rakennelmat				
Hankintameno 1.1.	336 071	329 252	239 799	236 823
Lisäykset 1.1.-31.12.	13 013	6 938	5 476	2 977
Vähennykset 1.1.-31.12.	475	118	475	
Hankintameno 31.12.	348 609	336 071	244 800	239 799
Kertyneet sumupoistot 1.1.	182 227	171 928	162 364	155 852
Poistot 1.1.-31.12.	10 522	10 299	6 240	6 512
Kirjanpitoarvo 31.12.	155 861	153 845	76 196	77 435
Koneet ja kalusto				
Hankintameno 1.1.	1 868 004	1 744 053	1 439 595	1 362 889
Lisäykset 1.1.-31.12.	78 423	126 203	44 691	77 408
Vähennykset 1.1.-31.12.	2 506	2 251	1 730	702
Hankintameno 31.12.	1 943 921	1 868 004	1 482 556	1 439 595
Kertyneet sumupoistot 1.1.	935 221	870 483	787 973	746 915
Poistot 1.1.-31.12.	66 877	64 738	43 412	41 058
Kirjanpitoarvo 31.12.	941 823	932 783	651 171	651 623
Ennakkomaksut ja keskeneräinen käyttöomaisuus				
Hankintameno 1.1.	23 826	27 270	11 834	18 099
Lisäykset 1.1.-31.12.	25 242	22 507	10 962	7 880
Vähennykset 1.1.-31.12.	15 597	25 950	2 235	14 146
Hankintameno 31.12.	33 471	23 826	20 561	11 834
Kirjanpitoarvo 31.12.	33 471	23 826	20 561	11 834

	Kotipaikka	Lukumäärä	Osuus-%	Kirjanpitoarvo	Lukumäärä	Osuus-%	Kirjanpitoarvo
Osakkeet ja osuudet				1 000 €			1 000 €
Osakkeet konserniyhtiöissä							
Oy Mankala Ab	Iitti				42 500 262	100,00 %	158 617
Helen Sähköverkko Oy	Helsinki				42 000	100,00 %	84 000
Mitox Oy	Helsinki				520	100,00 %	1 560
Kiinteistöosakeyhtiö Helsingin Sähkötalo Oy	Helsinki				1 000 000	100,00 %	22 000
Suomen Energia-Urakointi Oy	Helsinki				3 625	60,40 %	3 407
Osakkuusyritykset							
Vantaan Energia Oy	Vantaa	684 363	40,00 %	104 455	684 363	40,00 %	127 305
Voimapiha Oy	Helsinki	400 000	33,33 %	61 780	400 000	33,33 %	60 000
Finestink Oy	Helsinki	9 000	40,00 %	1 208	9 000	40,00 %	900
Suomen Merituuli Oy	Helsinki	1 000	50,00 %	1 000			
Muut osakkeet							
Teollisuuden Voima Oyj	Helsinki	99 630 381	8,10 %	117 973			
EPV Energia Oy	Vaasa	483 840	7,12 %	20 043	483 840	7,12 %	20 043
Pohjolan Voima Oy	Helsinki	302 010	0,87 %	1 980	302 010	0,87 %	1 980
Kemijoki Oy	Rovaniemi	22 982	0,94 %	1 075	22 982	0,94 %	1 075
Asunto Oy Meri-Kamppi	Helsinki	776		401	776		401
Liikennevirta Oy	Helsinki	1 000	10,00 %	195	1 000	10,00 %	195
Elisa Communications Oyj	Helsinki	53 364		67	53 364		67
Cleen Oy	Helsinki	100	4,10 %	100	100	4,10 %	100
POWEST Oy	Helsinki	4 436		30	4 436		30
Suomen Hyötytuuli Oy	Pori	276	12,50 %	1 087			
Suomen Messut osuuskunta	Helsinki	1		0	1		0

Muut sijoitukset

Pääomallaina Helen Sähköverkko Oy 1.10.2006 - 30.9.2026, korke sähkömarkkinaviranomaisen vahvistama viitekorko +2 prosenttiyksikköä							146 000
Pääomallaina Suomen Energia-Urakointi Oy 30.4.2012 - 31.12.2017, korke Suomen valtion 5 vuoden obligaatioiden korko + 1 prosenttiyksikköä							2 400
Osakaslaina Pohjolan Voima Oy:lle korke 6 kk:n euribor + 1 prosenttiyksikköä				458			458

12. Oma pääoma

	Helen-konserni	Helen-konserni	Helsingin Energia	Helsingin Energia
	2013	2012	2013	2012
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Peruspääoma 1.1. ja 31.12.	474 290	474 290	474 290	474 290
Muut rahastot				
Arvonkorotusraho 1.1. ja 31.12.	59	59		
Varmuusvarastorahasto 1.1 ja 31.12	52 693	52 693	52 693	52 693
Edellisten tilikausien voitto 1.1	507 618	538 532	519 220	564 342
Muut oman pääoman muutokset				
Ylijäämän tuloutus kaupungille	-150 000	-200 000	-150 000	-200 000
Osingot vähemmistöille				
Lahjoitukset	-15	-14		
Edellisen tilikauden oikaisu	1 614	1 105		
Edellisten tilikausien voitto 31.12.	359 217	339 623	369 220	364 342
Tilikauden voitto 31.12	174 046	167 995	156 140	154 878
Yhteensä	1 060 305	1 034 660	1 052 343	1 046 203

Edellisen tilikauden oikaisu sisältää osakkuusyhtiön virallisen tilinpäätöksen ja konsolidoinnissa käytetyn tilikauden voiton erotuksen sekä 1.1.2014 muuttuvan yhteisöverokannan muutoksen vaikutuksen konserniyhtiöiden tilinpäätössiirtojen jakautumiseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

	Helen-konserni	Helen-konserni	Helsingin Energia	Helsingin Energia
	2013	2012	2013	2012
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
13. Vapaaehtoiset varaukset				
Investointivara				
Voimalaitosinvestoinnit			95 300	95 300
14. Pakolliset varaukset				
Hanasaaren kivihiilen avovaraosaluueen vapauttaminen sekä takuu- ja tappiovaraus.	9 218	8 404	8 404	8 404
15. Yli viiden vuoden kuluttua erääntyvät pitkäaikaiset velat				
Perustamislaina kaupungilta	123 114	131 523	123 114	131 523
Lainat rahoituslaitoksilta	59 839	57 267		
Ydinjätehuoltolaina	76 210	72 141		
Yhteensä	259 163	260 931	123 114	131 523

Helen-konserni omistaa osakkeita suomalaisessa ydinvoimayhtiö Teollisuuden Voima Oyj:ssä (TVO), jolla on lainmukainen velvoite kattaa täysimääräisesti Valtion ydinjätehuoltorahaston kautta ydinvoimalaitostensa käytöstäpoisto ja käytetyn ydinpoltoaineen loppusijoittaminen. Kattaakseen tulevan vuoden osuutensa TVO:n rahastotavoitteesta, ja mahdollisten odottamattomien tapahtumien varalle, Helen-konserni on antanut määrätään 12,5 miljoonan euron omavalkaisen takauksen. TVO on käyttänyt oikeuttaan lainata varoja takaisin valtion ydinjätehuoltorahastolta. Helen-konsernin osuus takaisinlainasta on 76,2 miljoonaa euroa, mikä sisältyy yli viiden vuoden kuluttua erääntyviin pitkäaikaisiin velkoihin.

	Helen-konserni	Helen-konserni	Helsingin Energia	Helsingin Energia
	2013	2012	2013	2012
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
16. Vastuut ja vastuusitoumukset				
Vakuustalletukset	3 064	3 552	3 064	3 552
Muut vakuustalletukset				
pankkivastuut	1 897	1 906	1 730	1 739
Leasingvastuut	13 120	13 563	8 716	8 742
Vuokravastuut	215	240		
Vakuudelliset rahalaitoslainat				
Lainojen vakuudeksi annetut kiinnitykset kiinteistöön	64 800	58 600		
Omaomaisuudet	13 236	13 039		
Työ- ja takuuajaiset vastuut	2 125	1 986		

Kaupunginvaltuusto on päättänyt, että Helsingin Energia antaa kaupungin puolesta EPV Energia Oy:lle ja Pohjolan Voima Oy:lle sitovat ilmoitukset osallistumisesta Olkiluoto 4 -hankkeen kilpailu- ja suunnitteluvaiheeseen sekä merkitsee kassavarain EPV Energia Oy:n enintään 2,6 milj. euron osakepääoman korotukset ja antaa Pohjolan Voima Oy:lle enintään 2,3 milj. euron osakaslainan.

Oy Mankala Ab on sitoutunut antamaan osakaslainan Teollisuuden Voima Oyj:lle, jonka enimmäismäärä on yhteensä 47,2 milj. euroa ja josta on maksamatta 34,2 milj. euroa.

Koron- ja valuutanvaihtosopimukset

Johdannaisilla suojataan vaihtuvakorkoisten lainojen tulevia korkokustannuksia sekä valuuttalainojen kurssivaihteluita. Sopimusten maturiteetti on pisimmillään 7 vuotta.

	Helen-konserni	Helen-konserni	Helsingin Energia	Helsingin Energia
	2013	2012	2013	2012
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset				
Sopimusten nimellisarvo	210 958	202 642	30 000	
Sopimusten käypä arvo	399	997	-14	
josta kirjaamatta tuloslaskelmaan	399	-150	-14	

Sähkö-, valuutta-, hiili- ja päästöjohdannaiset

Sähköjohdannaiskaupan tarkoitus on suojata tulevaisuudessa markkinahintaan tapahtuvia sähkön ostoja ja myyntejä.

Valuuttajohdannaisilla suojataan dollarimääräisiä hiilihankintoja.

Päästöjohdannaisien käyttötarkoitus perustuu toteutuneen ja ennustetun päästömäärän sekä alkujaossa myönnettyjen päästöoikeuksien mukaiseen kaupankäyntitarpeeseen.

Hiilijohdannaisilla suojataan tulevaa hiilen fyysistä hankintaa.

Johdannaisien markkina-arvot perustuvat tilinpäätöshetken markkinahintoihin.

Sähköjohdannaiset ovat futuuri-, forward- ja swap-sopimuksia. Niiden ajallinen ulottuvuus on maksimissaan 10 vuotta tilinpäätöshetkestä eteenpäin.

Valuuttajohdannaiset ovat termiinisopimuksia. Niiden ajallinen ulottuvuus on maksimissaan 5 vuotta tilinpäätöshetkestä eteenpäin.

Hiilijohdannaiset ovat termiinisopimuksia. Niiden ajallinen ulottuvuus on maksimissaan 5 vuotta tilinpäätöshetkestä eteenpäin.

Päästöjohdannaiset ovat termiinisopimuksia, joiden ajallinen ulottuvuus on maksimissaan vuoden 2020 loppuun saakka.

Suojaustarkoituksessa tehtyjen johdannaisopimusten arvonmuutokset kirjataan tulokseen samalle jaksolle niillä suojattujen fyysisten sopimusten kanssa.

Muiden kuin suojauksena tehtyjen johdannaisopimusten realisoitumaton tappio kirjataan tulosvaikutteisesti tilikaudelle.

	Helen-konserni	Helen-konserni	Helsingin Energia	Helsingin Energia
	2013	2012	2013	2012
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Sähköjohdannaiset				
Sopimusten käypä arvo	-63 287	-48 168	-62 311	-47 838
josta kirjaamatta tuloslaskelmaan	-63 287	-48 168	-62 311	-47 838
	TWh	TWh	TWh	TWh
Ostettu	15,3	15,7	14,9	15,7
Myyty	10,9	11,1	10,9	11,2

Johdannaisopimusten tulouttamatta oleva osa on muodostunut tulevaisuudessa tapahtuvaa fyysistä markkinahintaista sähkön ostoa ja myyntiä suojattaessa.

	Helen-konserni	Helen-konserni	Helsingin Energia	Helsingin Energia
	2013	2012	2013	2012
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Valuuttajohdannaiset				
Sopimusten nimellisarvo	9 568	9 278	9 568	9 278
Sopimusten käypä arvo	-369	24	-369	24
josta kirjaamatta tuloslaskelmaan	-369	24	-369	24

Valuuttajohdannaisopimusten käypä arvo on muodostunut tulevaisuudessa tapahtuvaa hiilen hankintaa suojattaessa.

	Helen-konserni	Helen-konserni	Helsingin Energia	Helsingin Energia
	2013	2012	2013	2012
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Hiilijohdannaiset				
Sopimusten käypä arvo	-1 039	-1 416	-1 039	-1 416
josta kirjaamatta tuloslaskelmaan	-1 039	-1 416	-1 039	-1 416
	t	t	t	t
Ostettu	135 000	120 000	135 000	120 000
Myyty		20 000		20 000

Hiilijohdannaisien käypä arvo on muodostunut tulevaisuudessa tapahtuvaa hiilen hankintaa suojattaessa.

	Helen-konserni	Helen-konserni	Helsingin Energia	Helsingin Energia
	2013	2012	2013	2012
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Päästöjohdannaiset				
Sopimusten käypä arvo	176	-89	176	-89
josta kirjaamatta tuloslaskelmaan	176	-89	176	-89
	t CO₂	t CO₂	t CO₂	t CO₂
Ostettu	1 331 000	720 000	1 331 000	720 000
Myyty				

Päästöjohdannais sopimusten käypä arvo on muodostunut tulevaisuudessa ennakoituja päästöjä sekä myönnettyjen päästöoikeuksien eroa suojattaessa.

17. Päästökauppa

Helsingin Energialle on myönnetty päästöoikeuksia vuosille 2013-2020 yhteensä 7,2 miljoonaa tonnia CO₂. Arvio vuoden 2013 toteutuneista päästöistä on 3,3 miljoonaa tonnia CO₂. Vuoden 2013 kaupankäynnissä päästöoikeuksia ja niitä vastaavia oikeuksia ostettiin fyysisesti 5,7 miljoonaa tonnia CO₂. Kaupankäynnin ja energiantuotannossa käytettyjen päästöoikeuksien yhteinen nettovaikutus tulokseen vuonna 2013 on 16,1 miljoonaa euroa tulosta pienentävä. Taseen aineettomissa oikeuksissa päästöoikeuksia ja niitä vastaavia oikeuksia on 31.12.2013 yhteensä 7,8 miljoonaa tonnia CO₂.

18. Valuuttamääräiset erät

Valuuttamääräiset erät on arvostettu tilinpäätöspäivän kurssiin.

19. Oikeudenkäynnit ja viranomaismenettelyt

Helen-konserniin kuuluva Oy Mankala Ab on osakkaana (8,1 %) Teollisuuden Voima Oyj:ssä (TVO), joka rakennuttaa avaimet käteen -periaatteella Olkiluoto 3-ydinvoimalaitosyksikköä Eurajoelle Olkiluotoon. Laitoksen tuli valmistua alkuperäisen aikataulun mukaisesti vuonna 2009. Teollisuuden Voima (TVO) ei ole saanut laitostoimittaja AREVA-Siemens konsortiolta pyytämäänsä Olkiluoto 3 -projektin kokonaisaikataulun päivitystä. Siksi TVO ei tällä hetkellä anna arviota OL3-ydinvoimalaitosyksikön valmistumisajasta.

TVO jätti vuonna 2012 kanteen ja vastineen Kansainvälisen kauppakamarin (ICC) sääntöjen mukaisessa väliesmenettelyssä koskien OL3:n valmistumisen viivästymistä ja siitä aiheutuneita kustannuksia. Kanteen rahamääräinen arvio TVO:n kustannuksista ja menetyksistä oli noin 1,8 miljardia euroa, johon sisältyi TVO:n varsinainen vaatimus ja elokuuhun 2014 asti ulottuva arvio-osuus.

Väliesmenettely alkoi joulukuussa 2008 OL3-laitostoimittajan aloitteesta. Laitostoimittajan vuonna 2013 päivittämä, vuoden 2011 kesäkuun loppuun ulottuva rahamääräinen vaatimus on yhteensä noin 2,7 miljardia euroa. Summa sisältää muun muassa laitostoisuus sopimuksen viivästettyjä maksueriä noin 70 miljoonaa euroa sekä viivästyskorkoja noin 700 miljoonaa euroa ja saamatta jäänyttä voittoa noin 120 miljoonaa euroa. TVO on todennut laitostoimittajan aiemmin toimittaman kanteen perusteettomaksi. Väliesmenettely voi kestää useita vuosia ja siinä vaaditut määrät voivat vielä päivittyä. Väliesmenettelyssä esitettyjen vaatimusten perusteella TVO ei ole kirjannut saatavia eikä varauksia.

SÄHKÖLIIKETOIMINNOT

Helsingin Energian toimintamallissa liiketoiminnot on jaettu toiminnallisesti itsenäisiin tulosityksiköihin. Toimintamallin mukaisen tasejaon lähtökohtina ovat olleet aiheuttamisperiaate, liiketoimintojen riskisyys sekä sähkömarkkinalainsäädäntö ja -valvonta.

Helsingin Energian sähköverkkotoiminta on eriytetty erilliseen osakeyhtiöön. Muut sähköliiketoiminnot muodostuvat sähkön tuotanto- ja myyntiliiketoiminnoista.

Pysyvät ja vaihtuvat vastaavat on kohdistettu aiheuttamisperiaatteen mukaan. Peruspääoman ja pitkäaikaisen vieraan pääoman jako perustuu liiketoimintojen omaisuuteen ja riskisyyteen. Lyhytaikainen vieras pääoma on jaettu aiheuttamisperiaatteen mukaan.

Kulujen ja tuottojen kohdistaminen on tapahtunut aiheuttamisperiaatteen mukaisesti sisäisen laskennan avulla. Korvaus peruspääomalle on kirjattu eriytetyille liiketoiminnoille tuloksen muodostumisen suhteessa. Suunnitelman mukaiset poistoajat on esitetty poistoja koskevissa liitetiedoissa.

MUUT SÄHKÖLIIKETOIMINNOT TULOSLASKELMA 1.1. - 31.12.

1000 euroa	2013	2012
LIKEVAIHTO	363 147	377 818
Valmistus omaan käyttöön	39	153
Liiketoiminnan muut tuotot	267 396	241 082
Kulut		
Energian osto	-77 116	-54 181
Aineet, tarvikkeet ja tavarat:		
Voimalaitospolttoaineostot	-282 057	-295 147
Polttoainevarastojen muutos	2 127 (lis)	1 567 (lis)
Aine- ja tarvikeostot	-9 388	-10 938
Ulkopuoliset palvelut	-9 467	-9 912
Henkilöstökulut	-18 264	-17 977
Suunnitelman mukaiset poistot	-21 942	-21 814
Liiketoiminnan muut kulut	-67 471	-66 400
LIKEVOITTO	147 005	144 252
Rahoitustuotot ja -kulut:		
Osinkotuotot	17	2 186
Muut korko- ja rahoitustuotot	191	942
Korko- ja muut rahoituskulut	-9 977	-9 785
VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA	137 236	137 595
Poistoeron muutos		2 668
Varausten muutos	-323	-207
Korvaus peruspääomalle	-34 227	-32 787
TILIKAUDEN VOITTO	102 687	107 268

MUUT SÄHKÖLIIKETOIMINNOT TASE 31.12.

1000 euroa	2013	2012
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet	57 300	47 902
Aineelliset hyödykkeet	224 100	231 411
Sijoitukset	243 103	182 207
Vaihtuvat vastaavat		
Vaihto-omaisuus	72 783	68 985
Saamiset	249 028	241 863
Yhteensä	846 314	772 368
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Peruspääoma	179 717	179 717
Muut rahastot	52 693	52 693
Edellisten kausien voitto	188 594	155 249
Tilikauden voitto	102 687	107 268
Varaukset	105 622	105 300
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Osuus perustamislainasta	88 106	92 592
Lyhytaikaiset velat	68 894	79 548
Yhteensä	846 314	772 368

MAAKAASULIIKETOIMINTOJEN ERIYTTÄMINEN

Maakaasumarkkinalain (508/2000) 5 luvussa ja KTMa 222/2005:ssä on säädetty maakaasuliiketoimintojen eriyttämisperiaatteet.

Pysyvät ja vaihtuvat vastaavat on kohdistettu aiheuttamisperiaatteen mukaan. Peruspääoman ja pitkäaikaisen vieraan pääoman jako perustuu liiketoimintojen omaisuuteen ja riskisyyteen. Lyhytaikainen vieras pääoma on kohdistettu aiheuttamisperiaatteella.

Tuottojen ja kulujen kohdistaminen on tapahtunut aiheuttamisperiaatteen mukaan. Suunnitelman mukaiset poistoajat on esitetty poistoja koskevissa liitetiedoissa.

Korvaus peruspääomalle on jaettu tulosten suhteessa.

MAAKAASUN VERKKOTOIMINTA

Tuloslaskelma 1.1.-31.12.	2013	2012
	euro	euro
LIKEVAIHTO	146 893	165 887
KULUT		
Ulkopuoliset palvelut	-7 504	-248
Henkilöstökulut	-2 324	-962
Poistot	-24 890	-24 890
Liiketoiminnan muut kulut	-51 618	-63 024
LIIIKEVOITTO	60 557	76 762
Rahoitustuotot ja -kulut:		
Rahoitustuotot	606	584
Korkokulut	-24 024	-25 188
VOITTO ENEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA	37 139	52 158
Korvaus peruspääomalle	-12 609	-12 052
TILIKAUDEN VOITTO	24 530	40 106
MAAKAASUN VERKKOTOIMINNAN TASE 31.12.	2013	2012
	euro	euro
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Rakennukset ja rakennelmat		
Verkosto	187 014	211 904
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Lyhytaikaiset saamiset	161 059	162 120
Yhteensä	348 073	374 024
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	70 000	70 000
Edellisten tilikausien voitto	24 939	23 676
Tilikauden voitto / tappio	24 530	40 106
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Laina kaupungilta	228 604	240 243
Yhteensä	348 073	374 024

Maakaasuverkkotoiminnan tunnusluvut	2013	2012
Nettoinvestoinnit	euro	euro
Aineelliset hyödykkeet		
Sijoitetun pääoman tuotto	16,9 %	21,2 %

MAAKAASUENERGIAN MYYNTITOIMINTA

Tuloslaskelma 1.1.-31.12.	2013	2012
	euro	euro
LIKEVAIHTO	2 029 485	2 058 966
KULUT		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat:		
Maakaasun ostot	-1 723 879	-1 780 281
Henkilöstökulut	-2 324	-962
Liiketoiminnan muut kulut	-62 136	-62 894
LIIVEVOITTO	241 146	214 828
Rahoitustuotot ja -kulut:		
Rahoitustuotot	1 212	1 168
VOITTO ENEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA	242 358	215 996
Korvaus peruspääomalle	-50 435	-49 910
TILIKAUDEN VOITTO	191 923	166 086

MAAKAASUN MYYNTITOIMINNAN TASE 31.12.	2013	2012
VASTAAVAA	euro	euro
PYSYVÄT VASTAAVAT		
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Lyhytaikaiset saamiset	1 053 837	1 061 631
Yhteensä	1 053 837	1 061 631

VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Edellisten tilikausien voitto	630 951	662 465
Tilikauden voitto / tappio	191 923	166 086
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen vieras pääoma	230 963	233 081
Yhteensä	1 053 837	1 061 631

HELSINGIN ENERGIA

Tilinpäätöksen 1.1. - 31.12.2013 allekirjoitus

Helsingissä helmikuun 25. päivänä 2014

A handwritten signature in blue ink, consisting of stylized initials and a long horizontal stroke.

---

toimitusjohtaja

TILINTARKASTAJAN LAUSUNTO

Helsingin Energialle

Olemme tilintarkastaneet Helsingin kaupungin liikelaitoksena toimivan Helsingin Energian kirjanpidon, tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2013. Tilinpäätös sisältää sekä konsernin että liikelaitoksen taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Toimitusjohtajan vastuu

Toimitusjohtaja vastaa tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että ne antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudattamme ammattieettisiä periaatteita. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnittelemme ja suoritamme tilintarkastuksen hankkiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaista virheellisyttä.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sisältyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on yhtiössä merkityksellistä oikeat ja riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon liikelaitoksen sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä liikelaitoksen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Helsingissä 21. helmikuuta 2014

KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy

Antti Kääriäinen
JHTT, KHT